

Nilufar OCHILOVA,

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), BDPI Xorijiy tillar kafedrasida katta o'qituvchisi

E-mail: nilu.2018@inbox.ru, ochilovanilufar@buxdupi.uz

Firangiz MUXAMADIYEVA,

Buxoro davlat pedagogika instituti Tillar fakulteti Xorijiy til va adabiyot (ingliz tili) yo'nalishi 1-7XTA-23 talabasi

E-mail: muxamadiyevafirangiz@gmail.com

Buxoro davlat universiteti, Ingliz adabiyotshunosligi va tarjimashunoslik kafedrasida dotsenti, PhD Axmedova Mehrinigor Bahodirovna taqrizi asosida

O'ZBEK VA INGLIZ ADABIYOTIDA "SARKAZM" G'OYALARIGA YO'G'RILGAN HIKOYALAR (A. QAHHOR VA K. MENSFILD HIKOYALARI MISOLIDA)

Аннотация

Ushbu maqolada badiiy adabiyotning ijtimoiy va ma'naviy hayotga ta'siri va muhimligi haqida so'z yuritiladi. Shuningdek, hikoya janrining o'ziga xos xususiyatlari va adabiyotda tutgan o'rni haqida ma'lumot beriladi. O'zbek va ingliz hikoyanavisligida "sarkazm" badiiy uslubi uchraydigan hikoyalar qiyoslanib, tahlil etiladi. Shu jumladan, o'zbek hikoya janrining tengsiz ustasi bo'lgan Abdulla Qahhor va ingliz mashhur hikoyanavisi Ketrin Mensfild ijodidagi o'xshashli va farqli tomonlari yoritib beriladi. Ikki ijodkorning nodir asarlaridan biri misol qilib olinib, uning tag mazmuni va asosiy g'oyalari taqqoslanadi.

Kalit so'zlar: Sarkazm, mentalitet, hikoyanavislik, epik, nasr, zaharxanda, istehzoli, kinoya, aforizm, satira, syujet.

РАССКАЗЫ ОСНОВАННЫЕ НА ИДЕЯХ «САРКАЗМА» В УЗБЕКСКОЙ И АНГЛИЙСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ (РАССКАЗЫ А.КАХХАРА И К.МЕНСФИЛЬДА)

Аннотация

В данной статье говорится о влиянии и значении художественной литературы на общественную и духовную жизнь. Также дается информация об уникальных особенностях жанра рассказа и его месте в литературе. В узбекских и английских рассказах сравниваются и анализируются рассказы, имеющие художественный стиль «сарказм». Среди них будут выделены сходства и различия творчества Абдуллы Каххора, уникального мастера жанра узбекского рассказа и известной английской писательницы Кэтрин Мэнсфилд. В качестве примера взято одно из популярных произведений двух авторов, сопоставлено его содержание и основные идеи.

Ключевые слова: Сарказм, менталитет, повествование, эпопея, проза, ядовитый смех, саркастический, ирония, афоризм, сатира, сюжет.

THE IDEA OF "SARCASM" IN UZBEK AND ENGLISH SHORT STORIES (EXAMPLES OF A.KAHHOR AND K.MANSFIELD SHORT STORIES)

Annotation

This article reveals that the influence and significance of literature on social and spiritual life. Information is also provided about the unique features of the short story genre and its place in literature. In Uzbek and English story writing with the artistic style of "sarcasm" are compared and analyzed. Among them, the similarities and differences between the works of Abdullah Kahhor, a unique master of the Uzbek short story genre, and the famous English writer Katherine Mansfield will be highlighted. As an example, one of the popular works of two authors was taken, its content and main ideas were compared.

Key words: Sarcasm, mentality, story writing, epic, prose, toxic laugh, sarcastic, irony, aphorism, satire, plot.

Kirish. Ma'lumki, dunyoda juda ham ko'p millatlar va xalqlar mavjud. Har bir millat o'z an'analari, mentaliteti, yashash tarzi va dunyoqarashiga ega. Badiiy asarlar orqali yozuvchilar ko'pgina ma'lumotlarni yetkazishadiki, kitobxon qaysidir ma'noda kerakli ma'lumotlarga ega bo'ladi. Chunki, yozuvchilar o'z xalqining yashash tarzi va dunyoqarashidan kelib chiqib, asarlar yaratishadi. Shu boisdan, har bir millatning badiiy olamida o'ziga xos xususiyati aks etadi. Shu o'rinda badiiy adabiyot ijtimoiy-ma'naviy bilimlar jamlanmasi sifatida jamiyat hayoti va uning taraqqiyotida muhim o'rin tutishini ta'kidlab o'tishimiz lozim. Ma'lum bir davrda yozib qoldirilgan badiiy asar o'sha davr hayotining muhim qirralarini va voqealarini qamrab oladi. Shuningdek, inson ma'naviy olamining shakllanishida so'z san'ati, jumladan badiiy adabiyotning o'rni beqiyos. Sababi, adabiyot inson ichki dunyosi, his-tuyg'ulari, tafakkurini, ma'naviy dunyoqarashini boyitishda eng kuchli vosita bo'lib xizmat qiladi. Adabiyot - ruhiy va tarbiyaviy yuksalishga zamin yaratadigan tengsiz manba hisoblanadi. Asarlarda mohirona tavsirlangan obrazlar orqali inson yaxshilik va yomonlik, haqiqat va yolg'on kabi tushunchalarni anglay boshlaydi. Bundan tashqari, insonning so'z boyligini boyitadi, adabiy tilni va turli badiiy texnikani o'zlashtirish qobiliyatini rivojlantiradi. Badiiy adabiyot millat ruhini, shuurini tarbiyalab, didini yuksaltiradigan, elning o'z Vataniga bo'lgan muhabbatini, vatanparvarlik tuyg'ularini uyg'otadigan ilohiy jarayondir.

Asosiy qism. Birinchi prezidentimiz Islom Karimovning "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch" asarida badiiy adabiyotning o'ziga xos jihatlari va boy imkoniyatlari haqida so'z yuritgan: "Agar biz O'zbekistonimizni dunyoga tarannum etmoqchi, uning qadimiy tarixi va yorug' kelajagini ulug'lamoqchi, uni avlodlar xotirasida boqiy saqlamoqchi bo'lsak, buyuk yozuvchilarni, buyuk shoirlarni, buyuk ijodkorlarni tarbiyalashimiz kerak. Nega deganda, ulug' adib Cho'lpon aytganidek, adabiyot yashasa, millat yashaydi", - deb ta'kidlaydilar.

Adabiyotda hikoya janri paydo bo'libdiki, u jamiyatni yuksaltirish, ma'naviy va ruhiy olamini mustahkamlash uchun poydevor bo'lib xizmat qiladi. Ayniqsa, ijtimoiy yo'nalishda yozilgan hikoyalarni bamisoli jamiyat hayotining ko'zgi deb atasak mubolag'a bo'lmaydi. Jahon va o'zbek badiiy nasrida hikoya janri saviyasi yuqori, mazmuni lo'nda, real voqealikka asoslangan asar hisoblanadi. Norvegiya adabiyotshunosi Xuan Rulfo aytganidek, hikoya yozish ancha-muncha mashaqqat talab etuvchi mas'uliyatli jarayon hisoblanadi. Chunki, qisqa hikoya ichida yozuvchi ham voqeani, ham qahramonning ichki dunyosi, his tuyg'ularini, ham hikoya maqsadini lo'nda tarzda ifodalash yuksak mahoratni talab qiladi. Hikoyada asosiy qahramon masalasi, ijtimoiy jamiyatning hayot tasviri, xarakterlar talqini asarning asosiy qismini tashkil etadi. Bu epik janr azaldan didaktik mazmunga ega bo'lib, kitobxonga o'zgal turmushi orqali xulosa chiqarish va ularni yaxshilikga yetaklash, umuminsoniy qadriyatlarini shakllantirish uchun xizmat qilib kelgan. Shu boisdan, hikoya janri badiiy adabiyotda tarbiyaviylik, madaniy-ma'rifiy jihati ustuvorligi bilan ajralib turadi. Dunyo adabiyoti tarixidan ma'lumki, hikoya prozaning keng tarqalgan va shunga mos ravishda kuchli taraqqiy etgan

janrlaridan biridir. Adabiyot tarixida bor mahoratini ishga solib, hikoya janri uchraydi. Aytish mumkinki, J.London, S.Sveyg, P.Merime, H.Hesse, O.Genri, G.Mopassan kabi adiblarni yirik hajmli asarlaridan ko'ra hikoyalari ko'proq mashhur qilgan.

Hikoyanavislikda sarkazm g'oyalarining aks etilishi muhim ahamiyat kasb etadi. Sarkazm g'oyalarini dastlab XIX asrning boshlarida o'zbek adabiyotining yirik namoyondalari, G'afur G'ulom, Abdulla Qahhor, Abdulla Qodiriy kabi ijodkorlar mohirona o'z asarlarida aks ettirgan. Sarkazm — badiiy uslub vositalaridan biri bo'lib, mas'haralab murosasiz kulgi asosiga qurilgan fikr-mulohaza sanaladi. Zaharxanda, istehzoli achchiq kinoyalarda qo'llanilib, asar tag zaminida achchiq haqiqatni aks ettiradi. Biroq sarkazmda obyektga munosabat kinoyadagidek "yuvosh, beozor, hazil" tarzida bo'lmaydi, aksincha qahr-g'azab, nafrat ohangi sezilib turadi. Bu turdagi yumor uslubi ko'pincha sotsialistik, siyosiy muammo va adolatsizliklarni ifodalash maqsadida asarlarda qo'llanilgan. Sarkazm lirik va dramatik janrlarda, publitsistika, yumoristik va hajviy asarlarda, hatto notiqlik san'atida ham keng qo'llaniladi. Shuningdek, Abdulla Qahhor ham hikoyalarda sarkazm g'oyalarini ilgari surgan adiblar qatoridadir.

Adabiyotimizning yirik vakili, o'zbek prozasining oyoqqa turishida tinimsiz mehnat qilgan yozuvchi Abdulla Qahhor ijodi necha o'n yillardan buyon xalqimizning ongu shuurini band etib kelmoqda. Ayniqsa, uning qisqa hajmli hikoyalari chuqur ma'noga ega bo'lib, o'quvchini mushohada qilishga undaydi. Abdulla Qahhor adabiyotga shoir sifatida kirib kelgan, keyin hikoyanavis sifatida shuhrat qozongan ulkan adib bo'libgina qolmay, publitsist, qissa va romannavis, satirik komediya va lirik dramaturg, jurnalist va tarjimon hamda so'z san'atkoridir. Adibning badiiy mukammal hikoyalari, takrorlanmas xarakterlar talqini joy olgan qissa, roman va pyesalari, aforizm darajasidagi "tesha tegmagan" fikrlari hali uzoq yillar ko'p avlodlar uchun mulohaza obyekt bo'lib qolishi shubhasizdir. Abdulla Qahhor hayotdagi odamlarning tovushi eshitilib, qiyofasi yaqqol aks etib turgan, ularning ichki dunyosini oynadigan ko'rsatib bera olgan adabiyot olamini rus mumtoz adabiyotida o'chmas iz qoldirgan Anton Pavlovich Chexov ijodida topgan. U o'qigan kitoblardan Chexov asarlari Abdulla Qahhorga shu darajada ta'sir etadiki, hatto bugungi kunda adibni "O'zbek adabiyotining Chexovi" deya e'tirof etishadi. Chexov hikoyalari asosan, asarlarida jamiyatdagi adolatsizliklarni, ijtimoiy muammolarni yoritib berishga harakat qiladi. Shu tomondan ham A. Qahhor o'z hikoyalari Chexov an'analarini davom ettiradi. Uning bir qancha hikoyalari Chexov hikoyalari o'xshash jihatlarni uchratishimiz mumkin. Jumladan, A. Qahorning "Millatchilar" hikoyasi mavzu jihatidan ham, hikoyaning qurilishi, yozilish uslubi jihatidan ham Chexovning "Xameleon" hikoyasiga o'xshab ketadi. Ikkala hikoya ham yumoristik uslubda yozilgan bo'lib, voqealarni ifodalashda dialoglardan foydalanilgan. "Xameleon" hikoyasida voqealar asosan Ochumelov ismli chinovnikning nutqiga asoslangan bo'lib, uning o'zidan yuqori mansabdorlarga "yaltoqlanish"ning ko'rinishlarini ko'rishimiz mumkin. Hikoyadagi voqea davomida bir yo'lovchini kuchuk tishlab oladi va butun gap ana shu kuchukni jazolash ustida boradi. Ochumelov kuchukni qattiq jazolamoqchi bo'lib turganda, kimdir itning generalniki ekanligini aytib qoladi va u shu zahotiyoq, xuddi buqalamun o'z rangini o'zgartirgandek, o'z fikrini o'zgartiradi va itni maqtab ketadi. Hikoyadagi butun bahs-munozara shu xususida ketadi va Ochumelov itning generalniki yoki generalniki emasligiga qarab fikrini o'zgartiraveradi. Shu tariqa Chexov hikoyasida rus chinovniklarining o'z vaqtda qanchalik tilyog'lamalilik qilganliklarini mahorat bilan ko'rsatib bergan. A. Qahorning "Millatchilar" hikoyasida esa voqealar yuqoridagi hikoya voqealariga birmuncha o'xshash, faqat yozuvchi hikoya qahramonlari sifatida shoir Tavhidiy hamda muharrir Mirza Bahromni tasvirlaydi. Ular ko'chadan o'tib ketayotganlarida bir boyning iti ularga tashlanmoqchi bo'ladi va ular mana shu itning laqabi "Arslon" yoki "To'rtko'z" ekanligi ustida bahslashishadi. Bu bilan ular o'zlarining boyga qanchalik yaqin ekanliklarini uning uyiga tez-tez kelishlarini bir-birlariga isbotlab bermoqchi bo'lishadi. Bunda ham yozuvchi millat manfaati uchun xizmat qilamiz deb fidoyilik qilmoqchi bo'lgan shoir va muharrirni tanqid qiladi, ularning ustidan kuladi. Ularning tilyog'lamaliliklaridan hatto it ham bezor bo'lib, uyiga kirib ketadi. A. Qahhor ham o'sha zamon odamlarining mansabdor, boy shaxslarga qanchalik laganbardor bo'lganini, hatto ularning itining oyog'iga yiqilishiga ham tayyor bo'lganliklarini mahorat bilan yoritib bera olgan. Ehtimol bu ikki hikoya o'xshashligi sababi ular yashagan tuzumning, ijtimoiy muhitning bir-biriga o'xshash bo'lganligidir, "Abdulla Qahorning shunday hikoyalari borki, ularni jahon novelistik adabiyotining eng yaxshi namunalarini bilan bir qatorga qo'yish mumkin", —deb yozgan edi, rus tanqidchisi V. Smirnova. Bular qatorida "Xotinlar", "Asror bobo", "Ming bir jon", "Mahalla", "Dahshat", "O'g'ri" va "Bemor" kabi hikoyalar kiradi. Misol sifatida "Bemor" hikoyasini tahlil qiladigan bo'lsak, urush yillarida moliyaviy ahvoli og'irlashib qolgan bir oila taqdiri va norasida bir go'dakning nolalari va kechinmalari ifodalab berilgan hikoya hisoblanadi. Hikoya hajmi jihatdan qisqa bo'lishiga qaramay, uning mazmuni keng ko'lamliligi bilan adibning iste'dodini yorqin namoyon qilib beradi. "O'g'ri" hikoyasi ham chuqur ma'noga ega hisoblanib, asarda o'zgalarning kulfatlari, baxtsizligi orqali kun ko'radigan amaldor obrazi yoritib berilgan. Qobil bobo ho'kizini topaman deb amaldorlar tomonidan talanishi, xonavayron qilinishi ochib berilgan. O'g'ri obrazi sifatida yozuvchi xalq molini kuppa-kunduzi talovchi amaldorlarni nazarda tutadi. Bir ho'kiz yo'qolganiga bir qator mansabdor shaxslar, jumladan, ellikboshi, yuzboshi, amin, mingboshi kabi o'z manfaatlarini ko'zlaganlar turli nayranglar qilishadi. Molidan ayrilgan oddiy chol iztiroblari aks ettirilgan hikoya hech bir kitobxonni larzaga solmay qo'ymaydi.

Jahon adabiyotida hikoya janri taraqqiyoti haqida so'z yuritadigan bo'lsak, albatta, avvalambor, ingliz adabiyoti ko'z o'ngimizda namoyon bo'ladi. Charlz Mey izlanishlariga ko'ra, ingliz adabiyotida hikoya janri ilkinchi novdalari Renessans davriga borib taqaladi va XX asrga kelib, mustaqil janr sifatida tashkil topadi. Bu janr rivojida, ayniqsa, Ketrin Mensfildni alohida o'rni bor. Ketrin Mensfild qisqa umr ko'rgan bo'lsa-da, Yangi Zelandiyaning vatanparvar farzandi sifatida o'chmas iz qoldirdi. Ketrin Mensfildning ijodiy yo'nalishida asosan, ijtimoiy-psixologik muammolarni ko'proq yoritganligini kuzatamiz. Mensfildning ijodida, xayot tendensiyalarining qarama-qarshiliklarini uchratishimiz mumkin. Uni doim damlar o'rtasidagi munosabat, emotsional holat, oila a'zolari o'rtasidagi ziddiyatlar, boyluk hamda qashshoqlik, yaxshilik va yomonlik, sinfiy tabaqalar o'rtasidagi qarama - qarshiliklar kabi jumboqli mavzular qiziqtirgan. Misol qilib, "The garden party" va "The doll's house" hikoyalari o'sha davrning dolzarb muammolaridan biri bo'lgan sinfiy tabaqalanish, ya'ni oq suyak zodagonlar va past tabaqali, oddiy odamlarning bir-biriga bo'lgan munosabatlari aniq ifodalangan. Midlton Murrining e'tirof etishicha, Mensfild ingliz klassikasidan farqli ravishda yangi yo'nalishda ijod qilgan. U o'zining ijodida chuqur lirizm bilan inson ichki his tuyg'ularini ochib beradi. "Yarim tun" hikoyasining chuqur poetik kechinmalaridan ruhlanib, Mensfild "Qo'g'irchoqlar uyi", "Kichik qizim", "Quyosh va Oy" hikoyalari yaratib, farishta kabi beg'ubor bolalar psixologiyasini va ularning kichkina miyasidagi o'y-hayollarini mohirona yetkazib beradi. Bundan tashqari, serqirra ijodkor sifatida Mensfild psixologiyaga bog'liq bilimlarni egallaydi va asarlarida ham namoyon qiladi. Ijodkorning fikricha, insonning tashqi dunyodagi hayoti emas, balki ichki olami va hissiy holati muhimdir.

Umuman olganda, ikkala yozuvchi ijodi davomida juda ko'p jamiyat muammolarini ochib beruvchi hikoyalar yaratgan va bu hikoyalarni satira, ya'ni hajviy usulda yoza bilgan. Abdulla Qahorning "Dahshat" hikoyasi va Ketrin Mensfildning "The little Governess" (Yosh gubernantka) ijod namunalarini qiyoslaylanganda, ikkala hikoya asosida qo'rquv va dahshat tuyg'usi tavsirlanganligini guvohi bo'lamiliz. Masalan, Mensfild hikoyasida yosh qizni yolg'izlik kechinmalari va xavotir tuyg'ulari chulg'ab olgan bir paytda, bir notanish chol bilan tanishib, bolalarcha beg'uborligi tufayli ishonib qolganligi va bu ishonchi unga insoniyat

axloqning jirkanch tomonlarini ko'rsatib berganligini ko'rishimiz mumkin. Hikoyada hayot dahshati, yosh qizning bolalarcha beg'ubor qarashlarining chilparchin bo'lishi ishonchli va ta'sirchan ko'rsatib berilgan. Asarda yozuvchi hayotda uchraydigan beg'uborlik, ko'ngli tozalik va samimiyligni shuning aksi bo'lgan yolg'on, firibgarlik va qalloblikka zid qo'yadi. Hayotda nur va soya bir-biri bilan bog'liq. Soya bor ekan, nurning yorug'ligini, uning qadrini, afzalligini his etamiz.

Ta'kidlash lozimki, "Dahshat" hikoyasi adibning yozuvchilik mahorati cho'qqisida yaratgan eng nodir asarlaridan biri bo'lib, yana bir yosh qizning zulm va johillik olamida azob chekib, ozodlik yo'lida kurashishiga guvoh bo'lamiz. Abdulla Qahhor bu hikoyada o'tgan zamondagi oddiy, sodda o'zbek ayollarining boshiga tushgan xo'rlik, musibat, kulfatlarni tasvirlaydi. Asosiy qahramon sifatida gavdalangan Unsin ismli qizning ozodlik uchun kurashi va bu kurash yo'lida vujudiga jasorat va qudrat bag'ishlagan tuyg'ular kichik tafsiloti bilan detallar vositasida hayotiy aks ettirilgan. Darhaqiqat, "Dahshat" hikoyasini yaratishda Abdulla Qahhor xalq og'zaki ijodidan foydalangan. Chunki xalq orasida keng yoyilgan afsonalardan biri erkaklar orasida kechasi qabristonda biror ishni bajarib kelish mardlik va kuchlilik hisoblangan. Ammo, bu mardlik va kuchlilikni erkaklar amalga oshirmaydi, balki tutqinlikda yashaydigan, har doim ozodlik xom xayollarida ko'milib yuradigan yosh bir qiz bajaradi. Albatta, bu ish Unsin uchun oson bo'lgani yo'q. Yarim kechada qorong'u qabristonda yolg'iz yosh qizning samovarda choy damlashi va uyiga qaytishi, bu dahshatli qo'rquv edi. Darhaqiqat, azoblarga, tahqirlarga ko'nib yashagan qiz erkinligi evaziga bu ishni uddaladi. Lekin, ozodlikka erishishi uchun bir necha soatlar va daqiqalar qolganida, Unsin bu olamdan ko'z yumadi va uning kafani o'zi xohlagan erkinlik, ya'ni ota-onasi uyi tomon jo'natiladi. Asarda o'sha davrning chirkin tomonlari, adolatsizlik, ayollarga nisbatan hurmatsizlik, boy tabaqa vakillarining kambag'allar toyifasini inson sifatida tan olmasligi, inson haq – huquqlari poymol bo'lishi kabi hodisalarni guvohi bo'lamiz. Hikoyada bosh qahramonning ichki kechinmalari ya'ni ota-ona sog'inchi, mo'jazzgina qishlog'ini yana ko'rish umidi, o'zi xohlagandek hayotini boshlashi kabi his tuyg'ulari adib tomonidan tasvirlangan. Hikoya syujeti murakkab badiiy dalillash va tafsilotlash asosiga yaratilgan. Mazkur asarlarni qiyoslaganimizda, mualliflarning bir-biriga yaqin jihatlari va asarlaridagi farqli, ya'ni o'ziga xos xususiyatlari yaqqol namoyon bo'ladi. Ikkala hikoyada ham kitobxon e'tibori dahshat tushunchasiga qaratiladi. Dahshat bu nima, degan so'roqqa javob izlanadi. Hikoyalardagi mazmun chuqur, falsafiy, ko'p qatlamli ma'noga ega bo'lib, ikkala asarda ham voqea "kichkinagina jamiyat"da, bir oila doirasida bo'lib o'tadi. Tashqaridan qaraganda, sokin, muvozanatdagi hayot qa'rida butun insoniyatni tanazzulga yetaklash kuchiga ega bo'lgan qudratli to'fon g'alayoni mavjudligini ikkala ijodkor ham mohirona ifodalab bera oladi. Hikoyalardagi "Yosh gubernantka" va Unsin obrazlari ma'naviy pokiza, insofli, vijdonli va beg'ubor insonlar sifatida gavdalantiriladi. Ular yashayotgan jamiyatlarida o'zlari kabi musaffo muhitni izlashadi. Pokiza olamdan, toza havodan nafas olishni orzu qilishadi. Ammo har qadamda buning aksiga duch kelishadi. Atrofdagi, jamiyatdagi chirkin muhit ularni qo'rquvga soladi. Tiniq ko'ngillarida dahshat tuyg'ularini uyg'otadi.

Xulosa. Xulosa qilib shuni aytish mumkinki, adabiyot olami insonni yetuklik sari boshlaydi va bitib qoldirilgan asarlar bebaho durdonalardir. Badiiy janrlardan biri bo'lmish hikoya, qisqa bo'lishiga qaramay, mazmun jihatda keng qamrovdagi mavzularni o'z ichiga oladi. Shuningdek, hikoya yozishda "sarkazm" g'oyalarning qo'llanilishi, uning o'tkir ma'noga ega bo'lishi uchun yo'l ochib beradi. Ikki ijodkor mahoratining natijasida yaratilgan qisqa hikoyalar va ularning g'oyalari, har bir insonga ma'naviy ozuqa sifatida xizmat qiladi. Abdulla Qahhor "Dahshat" hikoyasida tutqunlikda yashashdan qo'rqish, erkinlik uchun kurashish, irodalilikni, qat'iyilikni va ruhan bo'lsa-da, ozodlikka erishish jarayonini yoritib bergan bo'lsa, Ketrin Mensfeld esa qo'rquvni, ishonuvchanlikni, soddalikni, poklikni, irodasizlikni va buning natijasida insonning hayotga bo'lgan qarashlari va ishonchi poymol bo'lishini guvohi bo'lishimiz mumkin.

ADABIYOTLAR

1. Karimov I.A. "Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch". -T.: Ma'naviyat, 2008
2. Matyoqub Qo'shjonov. Abdulla Qahhor mahorati: Monografiya.-T.:Adabiyotvasan'atnashriyoti,1988. 232 b. 85-bet.
3. Alisher Navoiy nomidagi Samarqand Davlat Universiteti. Adabiyotshunoslik Nazariyasi Fanidan Ma'ruzalar matni.271-bet. Samarqand. 23.
4. Smith A. Katherine Mansfield: a literary life. Houndmill; New York : Palgrave, 2000
5. Katherine Mansfield's men// Ed. by Charles Ferrall, Jane Stafford. Wellington: Katherine Mansfield Birthplace Society; Steele Roberts Publishers, 2004
6. Burgan M. Illness, gender, and writing: the case of Katherine Mansfield. Baltimore: Johns Hopkins UP, 1994
7. Saydulla Mirzayev. XX asr o'zbek adabiyoti. Toshkent, Yangi asr avlodi, 2005.
8. A.Қаҳҳор. Асарлар. Т.: 1989, 5-жилд,22-бет
9. Izzat Sulton . Adabiyot nazariyasi. –T.: –1980. –3076.
10. <http://cheloveknauka.com/mezhkulturnye-svyazi-novoy-zelandii-i-rossii-ketrinmensfeld-i-russkaya-kultura>
11. https://uz.wikipedia.org/wiki/Abdulla_Qahhor
12. <https://uz.wikipedia.org/wiki/Hikoya>
13. Ochilova N.O'. The image of "horse" in the work of Chingiz Aitmatov "Farewell, Gulsari" // BuxDU ilmiy axboroti, 2020-yil, 6-son. – B. 222-227. (10.00.00; № 1)
14. "Ruhlar isyoni" asaridagi shoir taqdiridagi chizgilar. "Yosh olimlar" respublika ilmiy-amaliy konferensiya, Toshkent, 2023, 7-son. B.120-122.
15. Mansfield K. Journal of Katherine Mansfield, ed. by J. M. Murry. The Albatros, Hamburg, Paris, Bologna, 1933.